

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 2Csp/54/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8220201213
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Krochtová
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2021:8220201213.4

Rozhodnutie

Okresný súd Bardejov sudkyňou JUDr. Katarínou Krochtovou v právnej veci žalobkyne P. K., H.. XX.XX.XXXX, C. O. XX, zast. JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému BENCONT COLLECTION, a.s., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v zmluve o úvere, dostupná pôžička, číslo: 4946445112 zo dňa 31.05.2012, uzavretej medzi žalobkyňou a Poštovou bankou, a.s., Dvořákovo nábřežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, na výkon zrážok zo mzdy.
II. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konania končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 09.07.2020 domáhala voči žalovanému uloženia povinnosti zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v zmluve o úvere, dostupná pôžička, číslo: 4946445112 zo dňa 31.05.2012, uzavretej medzi žalobkyňou a Poštovou bankou, a.s., Dvořákovo nábřežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, na výkon zrážok zo mzdy. Uplatnila si aj nárok na náhradu trov konania.
2. V žalobe dôvodila tým, že uvedená dohoda je súčasťou formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa, pričom táto dohoda je uvedená drobným písmom. V čase uzavretia zmluvy žalobkyňa nemala vedomosť, že tým uzatvára aj dohodu o zrážkach zo mzdy. Až od svojho zamestnávateľa, ktorému bola doručená žiadosť o vykonávanie zrážok z jej mzdy, sa dozvedela, že predmetnú dohodu uzavrela. Aj napriek tomu, že neexistuje súdne rozhodnutie, ktoré by jej uložilo povinnosť plniť, jej zamestnávateľ je na základe žiadosti žalovaného povinný vykonávať zrážky zo mzdy aj bez súdnej kontroly. Podľa žalobkyne zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. a), f) a j) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, keďže neobsahuje uvedenie druhu úveru, absentuje v nej uvedenie konečnej splatnosti úveru a tiež neobsahuje správny údaj o RPMN. Na základe uvedeného žalobkyňa navrhla, aby súd žalovanému uložil povinnosť tak, ako vyplýva z výroku I. tohto rozsudku.
3. K žalobe sa písomne vyjadril žalovaný v podaní doručenom súdu dňa 05.10.2020. Uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko ide o zabezpečovací inštitút v zmysle Občianskeho zákonníka. Súd by mal v takých okolnostiach skúmať, či uzavretím tejto dohody došlo naozaj k nerovnováhe v neprospech spotrebiteľa. Súd by mal zvážiť, či chráni spotrebiteľa ako slabšiu stranu a či nejde o prekročenie hraníc prípustnosti, keď sa poskytuje ochrana ľahkomyselnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa, ktorý po tom, čo nastali dôsledky porušenia povinnosti, namieta preňho „nevýhodnú podmienku“. Podľa žalovaného je dohoda o zrážkach zo mzdy určitá, jasná a zrozumiteľná a obsahuje všetky náležitosti podľa § 551 Občianskeho zákonníka. Žalovaný súčasne poprel tvrdenia žalobkyne, že zmluva o úvere neobsahuje správny údaj týkajúci sa výpočtu RPMN, nakoľko tento údaj bol do vzorca implementovaný externým dodávateľom, ktorý garantuje správnosť výpočtu. Poukázal

na to, že posledná 72. splátka bola len vo výške 76,37 Eur, pričom celkové náklady spotrebiteľa predstavovali sumu 9.519,37 Eur (69 x 133 + 76,37). Žalovaný tiež poprel, aby zmluva neobsahovala údaj o druhu úveru, keďže to je zrejme už zo záhlavia zmluvy a čl. 2 zmluvy. Tiež poprel, že zmluva neobsahuje údaj o dobe trvania zmluvy, ktorá je stanovená počtom mesačných splátok 72, a tiež údaj o konečnej splatnosti, ktorý je zřejmý z kolónky „dátum prvej platby do:“ a tiež z kolónky „dátum koneč. splatnosti“. Na základe uvedených skutočností žalovaný žiadal, aby súd žalobu zamietol. Tiež žiadal priznať nárok na náhradu trov konania.

4. Súd vo veci nariadil pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo dňa 29.04.2021. Na pojednávaní bola prítomná žalobkyňa a jej právny zástupca. Žalovaný ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní a súhlasil, aby sa konalo v jeho neprítomnosti. Na pojednávaní súd vyhlásil rozsudok.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisu, a to žalobou, zmluvou o úvere, dostupná pôžička zo dňa 31.05.2012, predložením dohody o zrážkach zo mzdy zamestnávateľovi žalobkyne zo dňa 15.06.2020, potvrdením zamestnávateľa o vykonávaných zrážkach zo mzdy zo dňa 02.07.2020, listinným dôkazom - interaktívna kalkulačka na výpočet RPMN, rozhodnutiami všeobecných súdov, uznesením o nariadení neodkladného opatrenia zo dňa 28.07.2020, vyjadrením žalovaného a ním predloženou kalkulačkou pre výpočet RPMN, výsluchom žalobkyne a prednesom právneho zástupcu žalobkyne na pojednávaní.

6. Žalobkyňa v rámci svojho výsluchu na pojednávaní dňa 29.04.2021 uviedla, že keď uzatvárala zmluvu o úvere, vôbec nevedela, že uzatvára aj dohodu o zrážkach zo mzdy. Nikto ju na to neupozornil, bolo jej povedané, kde má zmluvu podpísať, aká bude výška mesačnej splátky. O tom, že bola uzavretá aj takáto dohoda sa dozvedela až od svojho zamestnávateľa, keď jej začal vykonávať zrážky zo mzdy. Od doby, čo je nariadené neodkladné opatrenie, zrážky zo mzdy sa jej nevykonávajú.

7. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní uviedol, že pri uzatváraní zmluvy o úvere žalobkyňa nemala vôľu uzavrieť aj dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou formulárovej zmluvy a nebola individuálne dojednaná. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola inkorporovaná do zmluvy o úvere a spísaná malým písmom. Poukázal na dôvodovú správu vo vzťahu k § 5a ods. 1 písm. a) zákona o ochrane spotrebiteľa, kde úmyslom zákonodarcu bolo nepripustiť takéto nekalé praktiky. Argumentoval tým, že spôsob výpočtu RPMN zo strany žalovaného nezodpovedá matematickým pravidlám a taktiež vstupné údaje matematického výpočtu nezodpovedajú údajom uvedeným v zmluve. Preto je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Na základe toho navrhol, aby súd žalobe vyhovel a žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania.

8. Súd konštatuje, že medzi stranami nebolo sporné uzavretie zmluvy, nebola sporná ani výška poskytnutého úveru. Sporným bolo tvrdenie žalobkyne, že úver poskytnutý na základe zmluvy je potrebné pre nesplnenie náležitostí podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. považovať za bezúročný a bez poplatkov, zatiaľ čo žalovaný tvrdil, že zmluva obsahuje všetky zákonné predpoklady. Okrem toho sa žalobkyňa s poukazom na to, že výška dlhu závisí od subjektívneho názoru veriteľa bez toho, aby ju preskúmal súd, domáhala uloženia povinnosti zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, zatiaľ čo žalovaný tvrdil, že dohoda je legitímnym zabezpečovacím inštitútom a neobsahuje žiadne neprijateľné zmluvné podmienky.

9. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že na tlačive právneho predchodcu žalovaného bola žalobkyni predložená zmluva o úvere, dostupná pôžička, ktorú strany podpísali dňa 31.05.2012. V zmluve sú vyplnené identifikačné údaje žalobkyne a banky. Z čl. II. zmluvy nazvaného Zmluva o úvere vyplýva, že žalobkyni bol poskytnutý úver v sume 5.700,00 Eur, s výškou mesačnej splátky 141,07 Eur, dátumom prvej splátky do 20.06.2012, počtom mesačných splátok 72, celkovou výškou nákladov 3.819,37 Eur, číslom zmluvy: 4946445112, dátumom konečnej splatnosti 20.05.2018, priemernou RPMN na trhu 19,59 %, RPMN banky 20,74 %, úrokovou sadzbou 19,00 %, dátumom každej ďalšej platby k 20. dňu v mesiaci a základným súborom poistenia.

10. Z čl. 2, bod 4 Zmluvy vyplýva, že klient podpisom tejto ZoÚ uzatvára s bankou Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka, ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo ZoÚ. Banka ako veriteľ je oprávnená sa domôcť uspokojenia celej svojej pohľadávky voči dlžníkovi zo ZoÚ pravidelnými mesačnými zrážkami zo mzdy alebo iného príjmu dlžníka vo výške splátky najviac však vo výške prípustnej podľa príslušných právnych predpisov, a to až do úplného zaplatenia pohľadávky banky. Tento text dohody je spísaný menším písmom, než údaje o poskytnutom úvere a jeho podmienkach.

11. Z listinného dôkazu nazvaného Predloženie dohody o zrážkach zo mzdy zamestnávateľovi žalobkyne zo dňa 15.06.2020 je zřejmé, že žalovaný predložil túto dohodu spoločnosti MAKOS, a.s., Mičkova 31, Bardejov, s poukazom na zmluvu o postúpení pohľadávok uzavretú medzi Poštovou bankou, a.s. ako postupcom a žalovaným ako postupníkom, na základe ktorej žalovaný nadobudol pohľadávku voči žalobkyni zo zmluvy o úvere. Vzhľadom na to, že žalobkyňa úver riadne nesplnila, Poštová banka,

a.s. vyhlásila úver za predčasne splatný. Žalovaný poukázal na dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou zmluvy o úvere a keďže podľa žalovaného žalobkyňa udelila súhlas na jej predloženie, požiadal zamestnávateľa žalobkyne na vykonávanie týchto zrážok.

12. Z potvrdenia zamestnávateľa MAKOS, a.s., zo dňa 02.07.2020 vyplýva, že v júni 2020 bola v prospech žalovaného vykonaná zrážka zo mzdy žalobkyne vo výške 248,92 Eur.

13. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 2Csp/54/2020 zo dňa 28.07.2020 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v zmluve o úvere, dostupná pôžička zo dňa 31.05.2012 (výrok I.), rovnako povinnosť zdržať sa použitia tejto dohody bola uložená zamestnávateľovi žalobkyne (výrok II.). Súd vyslovil, že neodkladné opatrenie trvá do právoplatného skončenia konania v tejto veci. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.08.2020.

14. Súd vychádzal z tejto právnej úpravy:

15. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“ aj „zákon o ochrane spotrebiteľa“), Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

16. Podľa prvej vety § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

17. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka účinného k 31.05.2012 (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 53 ods. 1 až 3, ods. 5 Občianskeho zákonníka, Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

19. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

20. Podľa § 551 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, Uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

21. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a dohody o zrážkach zo mzdy, t. j. k 31.05.2012 (ďalej „zákon o spotrebiteľských úveroch“, aj „zákon č. 129/2010 Z. z.“), Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

22. Podľa § 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

23. Podľa § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z., celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť

zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

24. Podľa § 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z., ročnou percentuálnou mierou nákladov sú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.

25. Podľa § 19 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z., Ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru sa vypočíta podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 2. Na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov sa použijú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom s výnimkou poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie akýchkoľvek záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a iných poplatkov okrem kúpnej ceny, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť za kúpu tovaru alebo uskutočnenie služieb bez ohľadu na to, či sa operácia vykoná v hotovosti alebo na úver. Náklady na vedenie účtu, na ktorom sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, náklady na používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a ostatné náklady na platobné transakcie sa zahrnú do celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom, ak otvorenie účtu nie je dobrovoľné a náklady na účet neboli zrozumiteľne a samostatne uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere alebo v akejkoľvek inej zmluve uzavretej so spotrebiteľom.

26. Podľa § 9 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: (...) j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

27. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1; je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

28. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že Poštová banka, a.s. ako veriteľ a žalobkyňa ako dlžník uzavreli dňa 31.05.2012 zmluvu o úvere, dostupná pôžička, na základe ktorej bol žalobkyňi bol poskytnutý úver v sume 5.700,00 Eur, s výškou mesačnej splátky 141,07 Eur, dátumom prvej splátky do 20.06.2012, počtom mesačných splátok 72, celkovou výškou nákladov 3.819,37 Eur, číslom zmluvy: 4946445112, dátumom konečnej splatnosti 20.05.2018, priemernou RPMN na trhu 19,59 %, RPMN banky 20,74 %, úrokovou sadzbou 19,00 %, dátumom každej ďalšej platby k 20. dňu v mesiaci a základným súborom poistenia. Súd mal tiež preukázané, že súčasťou tejto zmluvy bola v čl. 2, bod 4. Dohoda o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka, ktorej text bol spísaný menším písmom, než údaje o poskytnutom úvere a jeho podmienkach. Súd mal súčasne preukázané, že žalovaný listom zo dňa 15.06.2020 predložil Dohodu o zrážkach zo mzdy zamestnávateľovi žalobkyne MAKOS, a.s., a tým požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy. Z potvrdenia MAKOS, a.s., zo dňa 02.07.2020 mal súd preukázané, že v júni 2020 bola v prospech žalovaného vykonaná zrážka zo mzdy žalobkyne vo výške 248,92 Eur, pričom z výsluchu žalobkyne vyplynulo, že od nariadenia neodkladného opatrenia zo dňa 28.07.2020, právoplatného dňa 15.08.2020, sa zrážky z jej mzdy nevykonávajú.

29. Súd považoval za nesporné, a to vzhľadom na povahu účastníkov tejto zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže právny predchodca žalovaného ako veriteľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalobkyňou, ktorá je fyzickou osobou - nepodnikateľom (čo vyplýva z označenia žalobkyne v tejto zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom).

30. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Ochrana pred nekalými podmienkami sa má poskytnúť obdobne, ako to vyžaduje vnútroštátne pravidlá verejného poriadku. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybnované trvajúcou existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky v právnom vzťahu k dodávateľovi a v tom slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práva na plnenie alebo či sa spotrebiteľ priamo obrátil na súd so zreteľom na zabezpečenie stavu právnej istoty v tom zmysle, aby nebol obťažovaný hrozbou

aplikácie takejto dohody o zrážkach zo mzdy, ktorej neplatnosť nikto neurčí (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/5/2018 zo dňa 05.03.2019). Krajský súd v Prešove v označenom rozsudku tiež konštatoval, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy tiež umožňuje obísť dôležitý prvok úniného práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu najmä, ak existuje nebezpečenstvo, že sa v eurokonformnom procese zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej ochrany, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porovnaj rozsudok C - 106/77 Simmenthal). Ak by vnútroštátne právo umožnilo obísť takéto preskúmanie prostredníctvom dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie Smernice 93/13/EHS jej účinku. Preto v konečnom dôsledku aplikovanie tak významného zabezpečovacieho inštitútu akým je dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorý dodávateľovi umožňuje svojvoľne nadiktovať výšku pohľadávky za účelom mimosúdnej exekúcie majetku spotrebiteľa vo formulárovej zmluve bez prieskumu neprijateľných zmluvných podmienok, musí byť predmetom súdneho prieskumu.

31. Z obsahu dohody o zrážkach zo mzdy vyplýva, že slúžila na zabezpečenie pohľadávky vzniknutej z poskytnutej zmluvy o spotrebiteľskom úvere s tým, že žalobkyňa ako slabšia strana v takomto zmluvnom vzťahu ho jednak nemohla ovplyvniť (inštitút zabezpečenia úveru si zvolila banka ako právny predchodca žalovaného) a nemohla tiež ovplyvniť obsah dohody o zrážkach zo mzdy, čo vyplynulo aj z jej výsluchu, ako aj zo samotnej koncepcie dohody, ktorá bola obsahovou súčasťou formulárovej zmluvy o úvere predloženej bankou. Navyše žalobkyňa vypovedala, že o dohode o zrážkach zo mzdy nemala vedomosť až do času, keď jej zamestnávateľ začal na základe žiadosti žalovaného vykonávať zrážky zo mzdy.

32. Podľa názoru Krajského súdu v Prešove obsiahnutého v rozsudku sp. zn. 20Co/72/2017 zo dňa 26.10.2017, s ktorým sa súd stotožňuje, cit: „Je potrebné si uvedomiť, že žalobca sa pri realizácii dohody o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či inou nezávislou inštitúciou. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikateľa. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu podnikateľa naviac zainteresovaného vo vlastnej veci a o vlastnom zisku. Tieto okolnosti opodstatňujú obzvlášť obozretnosť pri vykonávaní ex offio súdnej kontroly čestnosti dohody o zrážkach zo mzdy. ... Súd prvej inštancie prijal správny záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, a teda aj o neexistencii dlhu, v dôsledku čoho je ďalšie uplatňovanie dohody o zrážkach zo mzdy neprípustné.“

33. Žalovaný sa bránil tým, že dohoda o zrážkach zo mzdy je legitímnym zabezpečovacím inštitútom a že spĺňa všetky parametre zákonnosti.

34. Je nepochybné, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola obsahovou súčasťou zmluvy o úvere, navyše bola spísaná menším písmom než úverové podmienky. Z rozhodovacej praxe súdu sú mu známe praktiky kontraktáčného procesu medzi dodávateľmi a spotrebiteľmi, ktoré sú v réžii dodávateľov, ktorí zmluvné podmienky diktujú bez toho, aby ich spotrebiteľ mohol vnášaním osobitostí ovplyvniť. Ide jednoznačne o typizované formulárove zmluvy, ktoré sledujú jednoznačný prospech dodávateľa a do nevýhodnejšieho svetla stavajú spotrebiteľa, ktorý ak chce získať úver, a to bývajú v mnohých prípadoch ťažké životné situácie, zmluvné podmienky prijme. V naznačených súvislostiach súd nemá záujem vykresliť spotrebiteľa ako úplne nevedomého a nesvojprávneho, ale ako osobu, ktorá v rámci jednaní s dodávateľmi ťahá za kratší koniec. Je nepochybné, že v okolnostiach takýchto prípadov si spotrebiteľ uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy nevymieňuje a individuálne nedojednáva, čo bol aj prípad žalobkyne. Dohoda o zrážkach zo mzdy sa tak stáva rutinnou súčasťou zmluvných dojednaní bez toho, aby spotrebiteľ mohol obsah týchto dojednaní ovplyvniť. Navyše dohodu o zrážkach zo mzdy žalobkyňa so žalovaným uzavrela ako súčasť zmluvy o úvere, teda v okamihu nízkej bdelosti spotrebiteľa, ktorý prakticky a vecne nevyhodnocuje riziká dojednaní, ktorým sa „upísal“. Súd zdôrazňuje, že dohoda bola spísaná menším písmom ako úverové podmienky, čo v mnohých prípadoch evokuje menšiu dôležitosť zmluvného dojednania.

35. Žalovaný tiež namietal, že dohoda o zrážkach zo mzdy je určitá, jasná a zrozumiteľná.

36. Za určitosť a ustálenie zabezpečenej pohľadávky v žiadnom prípade nemožno považovať pohľadávky, ktoré možno vzniknú v budúcnosti bez toho, aby bola zjavná výška tejto pohľadávky. Z tohto pohľadu bola dohoda zjavne neurčitá bez akýchkoľvek osobitostí daného prípadu. V tomto

kontexte možno nazerať na predmetnú dohodu ako neurčitý právny úkon podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/2/2020 zo dňa 08.07.2020). 37. Na základe uvedeného súd určil neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy s poukazom na § 37 ods. 1 a § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

38. Súd zastáva názor, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje také nedostatky, s ktorými zákon č. 129/2010 Z. z. spája následky bezúčinnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. V takýchto prípadoch má dodávateľ voči spotrebiteľovi nárok na zaplatenie rozdielu medzi poskytnutým úverom a prijatými platbami.

39. Súd konštatuje, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere absentuje podstatná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch v súvislosti s tam uvedenou RPMN, a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

40. Prítom pokiaľ ide o obligatórnu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch, je potrebné uviesť, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť. Zákonodarcia jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN, a to v súlade s § 19 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

41. Obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008, a to v článku 10 ods. 2 písm. g) cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;“ (k tomu pozri rozhodnutia Krajského súdu v Prešove napr. sp. zn. 5Co/59/2017 zo dňa 11.05.2017, sp. zn. 3Co/124/2016 zo dňa 03.11.2016, sp. zn. 3Co/7/2017 zo dňa 06.04.2017, sp. zn. 10Co/50/2017 zo dňa 10.04.2018).

42. Okrem toho je v zmluve uvedené, že výška splátky predstavuje 141,07 Eur, čo pri počte splátok 72 (72 x 141,07) činí 10.157,04 Eur, čo je suma vyššia než súčet sumy poskytnutého úveru a sumy celkovej výšky nákladov, t. j. 9.519,37 Eur (5.700,00 Eur + 3.819,37 Eur). Uvedené súd vedie k záveru, že zo zmluvy možno dospieť k nesprávnej celkovej sume, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, čo je voči spotrebiteľovi klamlivé a v spojení so skutočnosťou, že táto suma nie je v zmluve transparentne vyjadrená aj k záveru o nedostatku náležitosti zmluvy podľa § 9 odsek 2 písmeno j) zákona o spotrebiteľských úveroch (k tomu pozri napr. rozsudok Okresného súdu Bardejov sp. zn. 7Csp/55/2020 zo dňa 15.02.2021). Ak by aj posledná splátka bola v sume 76,37 Eur tak, ako tvrdí žalovaný, tak celková výška nákladov by bola 10.092,34 Eur (71 x 141,07 Eur + 76,37 Eur), čo tiež nezodpovedá údaju uvedenému v zmluve. V zmluve banka jednoznačne so žalobkyňou dojednala výšku mesačnej splátky v sume 141,07 Eur. Navyše žalobkyňa pri podpise zmluvy nemohla mať vedomosť o konečnej splátke v sume 76,37 Eur, nakoľko zmluva tento údaj neobsahovala. Súd tiež považuje za potrebné zdôrazniť, že žalobkyňa vypovedala, že pri podpise zmluvy jej bolo oznámené, kde sa má podpísať a aká bude výška splátky. Ak teda výška splátky bola v zmluve dohodnutá v sume 141,07 Eur, žalovaný nepreukázal, aby do celkových nákladov spotrebiteľa v súlade s § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z., nebolo potrebné započítať aj poplatok na poistné. Obsah zmluvy a výpoveď žalobkyne totiž svedčia o opaku.

43. Na základe vyššie uvedeného súd vyhodnotil úver poskytnutý na základe zmluvy zo dňa 31.05.2012 za bezúročný a bez poplatkov s poukazom na § 11 ods. 1 písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch pre nesplnenie podmienky podľa § 9 ods. 2 písm. j) citovaného zákona. S poukazom na uvedené bolo právne bezvýznamné zaoberať sa prípadnými ďalšími nedostatkami v zmluve.

44. Z uvedeného potom vyplýva, že žalovaný si na základe dohody o zrážkach zo mzdy, ktorú predložil zamestnávateľovi žalobkyne, uplatnil výkon zrážok v sume vyššej, než s poukazom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru mal, čo znamená, že bez súdnej kontroly by žalovaný uspokojenie svojej pohľadávky dosiahol mimosúdnou exekúciou aj z majetku žalobkyne, na ktorý nemá právny nárok.

45. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Súd žalobe v celom rozsahu vyhovel, čo znamená úplný úspech na strane žalobkyne, ktorá má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

46. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v súlade s § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

47. Vzhľadom na to, že neodkladné opatrenie bolo nariadené do právoplatného skončenia konania v danej veci, zanikne uplynutím času - právoplatným skončením daného sporu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.